

טיוטת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון) (תיקון מס' 5), התשפ"ה-2025 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. לאשר עקרונית את טיוטת החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון) (תיקון מס' 5), התשפ"ה-2025, המצ"ב (להלן: "הצעת החוק").
2. להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של הצעת חוק.
3. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
4. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת

דברי הסבר

בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל. אלפי מחבלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל.

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מספר רב של מחבלים, אשר בנוגע לרבים מהם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים. כמו כן התווסף מספר לא מבוטל של מעצרים במסגרת אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלו.

מעצרים חריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי 7 באוקטובר, המתקפה כנגד מדינת ישראל והלחימה הנמשכת, לצד מורכבות החקירה בכללותה, כמו גם הצורך בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם ובקידום החקירה ומניעת סיכולה, הביאו לצורך חיוני והכרחי למתן אפשרות לפרק זמן ארוך משמעותית מהקבוע כיום בחוק המעצרים להארכת מעצרים של עצורים אלה.

נוכח האמור והדחיפות המיוחדת לקביעת הסדרים בנושא הארכות המעצרים של אותם עצורים, ביום כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) הותקנו תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), תשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות שעת החירום"). נוכח הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים, קידמה הממשלה הצעת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת החירום, תוך כדי התאמתן. בהתאם לכך, ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024) נכנס לתוקף החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), תשפ"ד-2024 (להלן: "החוק"), אשר האריך את תקנות שעת החירום, תוך תיקון, עד ליום י' באדר ב', התשפ"ד (20 במרץ 2024). לאחר מכן, נוכח המשך הצורך הביטחוני והחקירתי, הוארך תוקף תקנות שעת החירום בחוק, מעת לעת, וכעת תקנות שעת החירום בתוקף עד יום י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025).

מאז הארכת תוקפו של החוק האחרונה, נעצרו עצורים חדשים והתווספו ראיות חדשות, אשר אף הצריכו ביצוע פעולות של השלמת חקירה לגבי העצורים. בשל קיומו הנמשך של הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך החזקת העצורים אשר נכנסים בתחולת החוק, במעצר, נדרשת הארכה נוספת של תוקפן של תקנות שעת החירום, במסגרת הארכת תוקף החוק. לפיכך, מוצע לתקן את החוק ולהאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום, פעם נוספת, למשך 5.5 חודשים נוספים.

לפיכך מוצע להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום במסגרת הארכת תוקף החוק, על ידי תיקון סעיף 1 בו, כך שתוקפו יוארך עד יום ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025).

ההסדר בחוק

בהתאם להסדר בחוק מוגדר "עצור" כחשוד בעבירת בטחון בשל פעולות האיבה [המוגדרות כפעולות האיבה שהתרחשו מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ח בתשרי התשפ"ד (13 באוקטובר 2023)] ופעולות המלחמה [המוגדרות כפעולות המלחמה בחבל עזה החל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023)]. עוד מגדיר החוק חליכי חקירה במובן רחב, וקובע כי לגבי עצור כהגדרתו בחוק, יקראו את חוק המעצרים כך שעל מי שנכנס בגדר החוק ונעצר על ידי בית המשפט יחולו תקופות מעצר ארוכות יותר בנות 45 ימים כל אחת, אולם רשאי שופט להורות על תקופת מעצר קצרה מהתקופה האמורה, מטעמים שירשמו. החוק קובע כי לא יחולו על עצור לפיו הוראות סעיפים 59 ו-62 לחוק המעצרים, וכי לא יחולו על עצור שהוא קטין הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971, בדבר תקופות מעצר קצרות יותר, וכן לא תחול ההוראה שבסעיף 47 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו – 2016.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה/ תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 1047 מיום 7.11.23

החלטה מס' 1321 מיום 21.01.24

החלטה מס' 1319 מיום 21.01.24

החלטה מס' 1507 מיום 10.03.24

החלטה מס' 1794 מיום 02.06.24

החלטה מס' 1934 מיום 30.6.2024

החלטה מס' 2252 מיום 27.10.24

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות הדעת של היועצת המשפטית של משרד המשפטים מצורפת להצעה.
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) אישרה את תיקת החוק.

סיווגים

07 חקיקה ממשלתית

מגישים:

**ראש הממשלה
שר המשפטים**

כ"ג בטבת התשפ"ה

23 בינואר 2025

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), (תיקון מס' 5) התשפ"ה-2025

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

מטרת התיקון המוצע היא להאריך בחוק לפרק זמן נוסף את תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), התשפ"ד-2023 כפי שתוקנו והוארכו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), התשפ"ד-2024 (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות"). תקנות שעת החירום הותקנו על ידי הממשלה בתאריך כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) וקבעו הסדר חדש החל על עצורים החשודים בעבירת בטחון, כמוגדר בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"), אשר נעברה במסגרת אירועי מלחמת "חרבות ברזל".

ג. עיקרי החוק המוצע

בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל. אלפי מחבלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל.

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מספר רב של מחבלים, אשר בנוגע לרבים מהם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים. אל כמות העצורים שנעצרו בסמוך למתקפת ה-7 באוקטובר 2023, הצטרפו מאות עצורים שנעצרו במהלך חודשי התמרון הקרקעי ברצועת עזה. מדובר בעצורים, אשר חלקם נכנסו לישראל ולקחו חלק באירועי 7 באוקטובר, וחלקם לא נכנסו לישראל אך היו מעורבים באירועים, בצורה משמעותית, כולל בממשק עם חטופים.

מעצרים חריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי 7 באוקטובר, המתקפה כנגד מדינת ישראל והלחימה הנמשכת, לצד מורכבות החקירה בכללותה, כמו גם הצורך בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם ובקידום החקירה ומניעת סיכולה, הביאו לצורך חיוני והכרחי למתן אפשרות לפרק זמן ארוך משמעותית מחקבוע כיום בחוק המעצרים להארכת מעצרים של עצורים אלה.

נוכח האמור והדחיפות המיוחדת לקביעת הסדרים בנושא הארכות המעצרים של אותם עצורים, ביום כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) הותקנו תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), תשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות שעת החירום"). נוכח הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים, קידמה הממשלה הצעת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת החירום, תוך כדי התאמתן. בהתאם לכך, ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024) נכנס לתוקף החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), תשפ"ד-2024 (להלן: "החוק"), אשר האריך את תקנות שעת החירום תוך תיקון עד ליום י' באדר ב', התשפ"ד (20 במרץ 2024). נוכח המשך הצורך הביטחוני והחקירתי הוארך מספר פעמים נוספות תוקף התקנות בחוק, וכעת התקנות בתוקף עד יום י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025).

בהינתן היקף העצורים ומורכבות החקירה כמפורט לעיל, הוקם במשטרת ישראל צוות חקירה ארצי מיוחד, אשר פועל מעל שנה לחקירת המתבלים הרבים שנעצרו ולאוסוף ראיות בעשרות זירות טבח בעוטף עזה. החקירה מלווה כל העת על ידי צוות פרקליטים מפרקליטות המדינה, אשר עוברים על חומרי החקירה הרבים ומעבירים כל העת השלמות חקירה נדרשות לגופי החקירה. מאז הארכת התקנות הקודמות, נעצרו נחקרים חדשים והתווספו ראיות חדשות, אשר אף הצריכו ביצוע פעולות של השלמת חקירה לגבי הנחקרים.

נוכח ההכרח הבטחוני והחקירתי בהמשך החזקת העצורים הנכנסים לגדר החוק במעצר פלילי, ובהתאם לצרכי גופי האכיפה, כפי שפורט לעיל, ובכלל זאת מעצרים חדשים המבוצעים כל העת, מבוקש להאריך את תוקף התקנות בחוק פעם נוספת, לתקופה של כשישה חודשים נוספים, עד יום ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025). זאת בהתאם לצרכים של גופי אכיפת החוק, על מנת לאפשר השלמת החקירה וקבלת החלטה בדבר העמדה לדין.

השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

ביחס ל"עצורים" הנכנסים להגדרת החוק המוצע יחול ההסדר המוצע ביחס לסעיף 17, 59 ו-62 לחוק המעצרים.

ז. **השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי** אין השפעה.

ה. **השפעה על תחולה באזור יהודה ושומרון** אין השפעה.

ו. **עיקרי ההערות לתזכיר שלא אומצו בטיוטת החוק:**
עמדת הסניגוריה הציבורית – חוזרת על עמדתה כפי שנמסרה בעבר ולפיה הסניגוריה הציבורית מתנגדת להארכה נוספת של ההסדר הקבוע בתקנות שעת החירום וסבורה כי נכון היה לקבוע הסדר ייעודי. הסניגוריה הצביעה על האפקט המצטבר, לדידה, של הפגיעה בזכויות דיוניות של העצורים נוכח שילוב בין ההסדר המוצע להסדרים נוספים שכבר אושרו (כגון תקופות מניעת הפגישה הממושכות).

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון)(תיקון מס' 5), התשפ"ה-2025

תיקון סעיף 1 1. בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל)(הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024¹, בסעיף 1, במקום "י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025)" יבוא "ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025)".

דברי הסבר

סעיף 1 ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל שבעקבותיה החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני) על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל". כמו כן, הוכרז על מצב מיוחד בעורף בהתאם לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, תחילה על ידי שר הביטחון ביחס לחלק משטח המדינה ובהמשך על ידי הממשלה ביחס לשטחי מדינת ישראל כולה. הכרזה זו הוארכה מזמן לזמן על ידי הממשלה, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ונכון ליום זה, ההכרזה חלה בכל שטח המדינה, ועומדת בתוקף עד יום ו' בשבט התשפ"ה (4 בפברואר 2025).

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מחבלים רבים, ולגבי רבים מהם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות ביטחון, כהגדרתן בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים).

חקירת המחבלים שלקחו חלק במתקפת הטרור מורכבת וחריגה, ולה מאפיינים ייחודיים שטרם נודע כמותם בישראל: החקירה מתייחסת לפשעים האכזריים שביצעו המחבלים אך תכליתה גם להפיק מידע רב ערך להמשך המלחמה; היא נוגעת לעשרות זירות שבהן התחוללו הפשעים; יש מספר גדול של מחבלים שביניהם קשרים מגוונים; מספר הקורבנות והעדים הוא עצום; היקף הראיות הוא עצום; החקירה התנהלה בתחילתה בזמן לחימה קשה באזורים שבהם בוצעו הפשעים, ונוסף על כך חלק מהזירות הוכרזו כשטח צבאי סגור והיה קשה להגיע אליהן לאיסוף ראיות, וכן תחת התקפות רב זירתיות בעיקר באמצעות ירי מרחוק. מאז מתנהלת החקירה במקביל ללחימה ולקרבות שעדיין נמשכים בשטח עזה.

בהינתן מספר העצורים ומורכבות החקירה כמפורט לעיל, צפויה החקירה הפלילית לארוך עוד פרק זמן של כמה חודשים. לצורך כך, הוקם במשטרת ישראל צוות חקירה ארצי מיוחד, אשר פועל לחקירת המחבלים הרבים שנעצרו ולאוסוף ראיות בעשרות זירות טבח בעוטף עזה.

כמו כן התווסף מספר לא מבוטל של מעצרים במסגרת אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלה. הלחימה הנמשכת, החקירה המורכבת בכללותה, וכן הצורך הברור בהבטחת האינטרס הלאומי

¹ ס"ח התשפ"ד, עמ' 500; התשפ"ה עמ' 34.

שבשמירה על חיי אדם כמו גם בקידום החקירה, מציבים לפני גופי החקירה אתגרים חסרי תקדים. בשים לב למורכבות הרבה כאמור, ברור מעבר לכל ספק כי סדרי הדין הקבועים היום בחוק המעצרים לעניין החזקת עצורים בטרם הגשת כתב אישום נגדם, שנועדו לחקירות פליליות ממוקדות ותחומות, אינם מתאימים לנסיבות יוצאות הדופן של המלחמה, ונדרש הסדר חוקי אחר בנושא.

לנוכח האמור והדחיפות המיוחדת לקביעת הסדרים בנושא הארכות המעצרים של אותם עצורים, ביום כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) הותקנו תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023 (להלן - תקנות שעת החירום), אשר שינו את התקופות המפורטות בסעיף 17(א), (ב) ו-(ד) לחוק המעצרים, החלות על "עצור" כפי שהוא מוגדר בתקנות. תקנות שעת החירום הותקנו לתקופה של שלושה חודשים, זאת, בשים לב לסעיף 39(ו) לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק".

לפיכך, ובשל הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים, קידמה הממשלה הצעת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת החירום, והתאמתן למצב. בהתאם לכך, ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024) נכנס לתוקף החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024 (להלן - החוק), אשר תיקן את תקנות שעת החירום והאריך אותן עד יום י' באדר ב' התשפ"ד (20 במרץ 2024). בהמשך, בשל הצורך הביטחוני והחקירתי הוארך תוקף החוק מספר פעמים, עד יום י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025).

בהתאם להסדר בחוק "עצור" מוגדר כחשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה, המוגדרות כפעולות האיבה שהתרחשו מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ח בתשרי התשפ"ד (13 באוקטובר 2023), ובשל פעולות המלחמה, המוגדרות כפעולות המלחמה בחבל עזה החל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023). עוד מגדיר החוק "הליכי חקירה" במובן רחב, כחקירת פעולות האיבה בכללותן, כנגד כלל העצורים והמעורבים בגין אירועים אלה, לרבות חקירת שלבי התכנון וההיערכות שקדמו לביצוע המעשים, וקובע כי לגבי עצור כהגדרתו בחוק, יקראו את חוק המעצרים כך שעל מי שנכנס בתחולת החוק ונעצר בצו בית המשפט יחולו תקופות מעצר ארוכות יותר, בנות 45 ימים כל אחת. נוסף על כך התקנות תוקנו כך ששופט רשאי להורות על תקופת מעצר קצרה מהתקופה האמורה, מטעמים מיוחדים שירשמו. כמו כן נקבע בחוק כי לא יחולו על עצור לפיו הוראות סעיפים 59 ו-62 לחוק המעצרים, וכי לא יחולו על עצור שהוא קטין הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, בדבר תקופות מעצר קצרות יותר, וכן לא תחול ההוראה שבסעיף 47 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

מאז הארכת תוקפו האחרונה של החוק נעצרו נחקרים חדשים והתווספו ראיות חדשות אשר הצריכו ביצוע פעולות של השלמת חקירה לגבי הנחקרים. בשל המשך קיומו של הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך החזקת העצורים אשר נכנסים בתחולת החוק, במעצר, נדרשת הארכה נוספת של תוקפן של תקנות שעת החירום, במסגרת הארכת תוקף החוק. תוקפו של החוק עומד לפקוע ביום י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025) ובשל הסיבות שפורטו מוצע להאריך את תוקפו עד יום י"ו באב התשפ"ה (31 ביולי 2025).

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור הצעת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון) (תיקון מס' 5), התשפ"ה-2025, הסמכת ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של הצעת חוק וקיצור תקופות ההנחה בהתאם לתקנון עבודת הכנסת.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל. אלפי מתגלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל.

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מספר רב של מחבלים, אשר בנוגע לרבים מהם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים. כמו כן התווסף מספר לא מבוטל של מעצרים במסגרת אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלו.

מעצרים חריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי 7 באוקטובר, המתקפה כנגד מדינת ישראל והלחימה הנמשכת, לצד מורכבות החקירה בכללותה, כמו גם הצורך בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם ובקידום החקירה ומניעת סיכולה, הביאו לצורך חיוני והכרחי למתן אפשרות לפרק זמן ארוך משמעותית מהקבוע כיום בחוק המעצרים להארכת מעצרים של עצורים אלה.

נוכח האמור והזחיפות המיוחדת לקביעת הסדרים בנושא הארכות המעצרים של אותם עצורים, ביום כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) הותקנו תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), תשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות שעת החירום"). נוכח הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים, קידמה הממשלה הצעת חוק להארכת תוקפן של תקנות שעת החירום, תוך כדי התאמתן. בהתאם לכך, ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024) נכנס לתוקף החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), תשפ"ד-2024 (להלן: "החוק"), אשר האריך את תקנות שעת החירום, תוך תיקון, עד ליום י' באדר ב', התשפ"ד (20 במרץ 2024). לאחר מכן, נוכח המשך הצורך הביטחוני והחקירתי, הוארך תוקף תקנות שעת החירום בחוק, מעת לעת, וכעת תקנות שעת החירום בתוקף עד יום י"ז בשבט התשפ"ה (15 בפברואר 2025).

מאז הארכת תוקפו של החוק האחרונה, נעצרו עצורים חדשים והתווספו ראיות חדשות, אשר אף הצריכו ביצוע פעולות של השלמת חקירה לגבי העצורים. בשל קיומו הנמשך של הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך החזקת העצורים אשר נכנסים בתחולת החוק, במעצר, נדרשת הארכה נוספת של תוקפן של תקנות שעת החירום, במסגרת הארכת תוקף החוק. לפיכך, מוצע לתקן את החוק

ולהאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום, פעם נוספת, למשך 5.5 חודשים נוספים.

לפיכך מוצע להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום במסגרת הארכת תוקף החוק, על ידי תיקון סעיף 1 בו, כך שתוקפו יוארך עד יום ו' באב התשפ"ה (31 ביולי 2025).

להשלמת התמונה יצוין כי בהתאם להסדר בחוק, מוגדר "עצור" כחשוד בעבירת בטחון בשל פעולות האיבה [המוגדרות כפעולות האיבה שהתרחשו מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ח בתשרי התשפ"ד (13 באוקטובר 2023)] ופעולות המלחמה [המוגדרות כפעולות המלחמה בתבל עזה החל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023)]. עוד מגדיר החוק הליכי חקירה במובן רחב, וקובע כי לגבי עצור כהגדרתו בחוק, יקראו את חוק המעצרים כך שעל מי שנכנס בגדר החוק ונעצר על ידי בית המשפט יחולו תקופות מעצר ארוכות יותר בנות 45 ימים כל אחת, אולם רשאי שופט להורות על תקופת מעצר קצרה מהתקופה האמורה, מטעמים שירשמו. החוק קובע כי לא יחולו על עצור לפיו הוראות סעיפים 59 ו-62 לחוק המעצרים, וכי לא יחולו על עצור שהוא קטין הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971, בדבר תקופות מעצר קצרות יותר, וכן לא תחול ההוראה שבסעיף 47 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו – 2016.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

במסגרת החלטת הממשלה, מבקש להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום בחמישה וחצי חודשים נוספים, להסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של הצעת החוק ולקצר את זמני ההנחה של הצעת החוק על שולחן הכנסת. הצעה קודמת להארכת החוק, הונחה זה מכבר על שולחן הכנסת ביום 28.10.2024 אז התבקש להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום בחקיקה בארבעה חודשים (עד ליום 15.3.2025). במהלך הדיון שהתקיים בוועדת חוקה חוק ומשפט ביום 5.11.2024, וגם בהצגת ההצעה לכנסת ביום 12.11.2024, ציין יו"ר הוועדה כי הממשלה מבקשת שוב להאריך את תקנות שעת החירום, בעת זו, בארבעה חודשים נוספים עד לאמצע חודש מרץ 2025, אולם הוועדה החליטה על הארכה קצרה יותר עד ל-15 בפברואר, תוך שהוועדה ביטאה את תקוותה שעד למועד האמור תהיה החלטה של הדרג המדיני לעניין המשך ההליכים בתיקים הקשורים לאירועי 7 באוקטובר. לפיכך, אישרה הכנסת להאריך את החוק בשלושה חודשים עד ליום 15.2.2025.

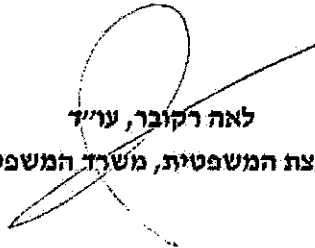
מהאמור עולה כי הכנסת הביעה עמדתה כי ישנו מקום להסדיר את הטיפול בתיקי אירועי ה-7.10.25 בחוק ספציפי שיקבע הסדר משפטי פרטני לענין. יחד עם זאת, בעת זו, הדרג המדיני והמקצועי טרם קיבלו החלטה ונוכח העובדה שהצרכים נותרו כשהיו ויש המשך של מעצרים וגילוי של מידע נוסף שמחייב את המשך החקירות של העצורים המדוברים, גם של אלה שכבר נחקרו, יש צורך בהארכת ההסדר. לפיכך, ולאור הדחיפות להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום אשר מועד פקיעתן יחול ביום 15.2.2025, אין מניעה לאשר את ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

לייעוץ המשפטי של משרד ראש הממשלה ושל המשרד לביטחון לאומי לא היו הערות.
הצעת החוק והחלטת הממשלה על הקיצורים המבוקשים אושרו על ידי המשנה ליועצת המשפטית
לממשלה (ציבורי - חוקתי).

לאה רקובר, עו"ד
היועצת המשפטית, משרד המשפטים

כ"ג/טבת/תשפ"ה

23/01/2025